

**Διερεύνηση και αντιμετώπιση μυκητιακής μόλυνσης
δημοσίων κτηρίων.**

**Η περίπτωση του παρατηρητηρίου «Αρίσταρχος»
του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.**

Παρουσίαση για τα 170 χρόνια του ΕΚΠΑ, 14-11-2007

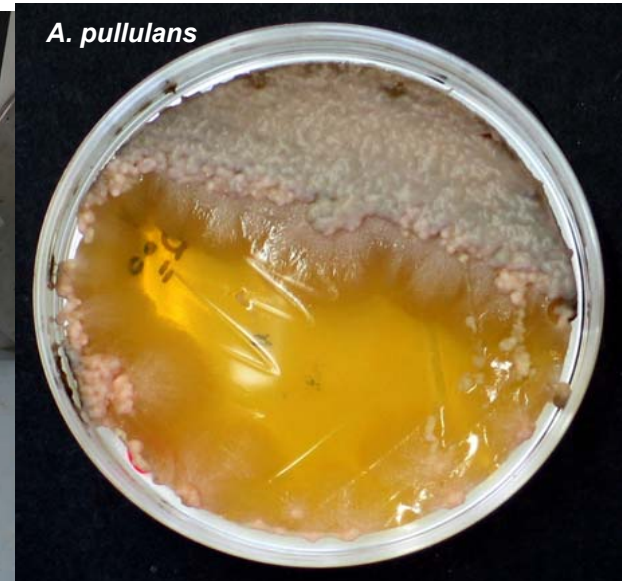
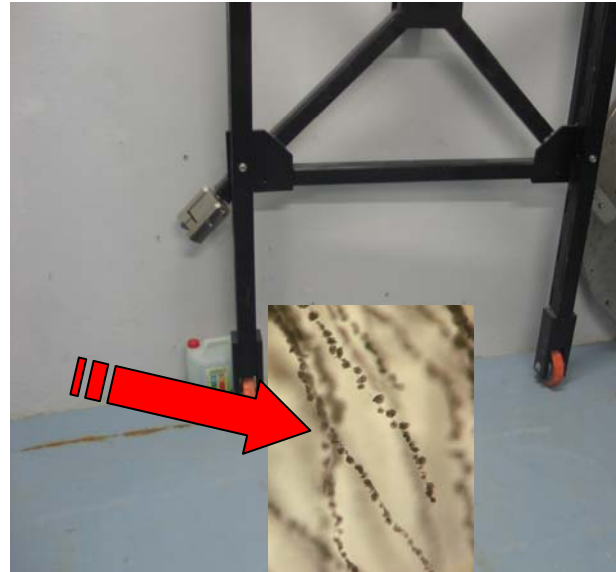
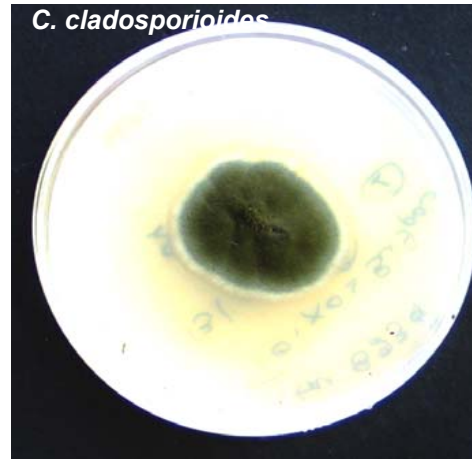
Περιοχή Μελέτης & δειγματοληψιών

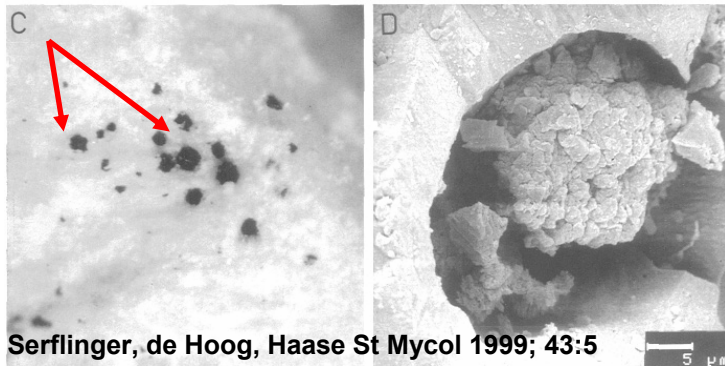
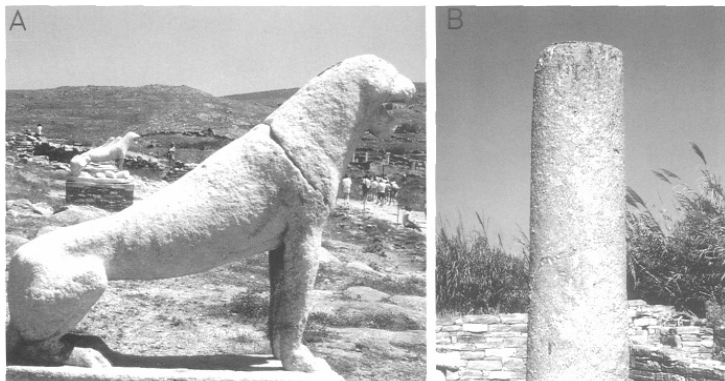

Μεθοδολογία

- Τα είδη μυκήτων που αναπτύχθηκαν ταυτοποιήθηκαν βάσει κριτηρίων μορφολογίας και φυσιολογίας
- Συμπληρωματικώς με προσδιορισμό αλληλουχιών DNA (sequencing) κατά Sanger
- Η κυτταροτοξικότητα των αναπτυχθέντων μυκήτων προσδιορίστηκε μέσω της μέτρησης παραγωγής αφλατοξινών (προτυποποιημένη χρωματογραφία HPLC)

Απομόνωση μελανόμορφων & ολιγοτροφικών μελανόμορφων νευροτρόπων μυκήτων

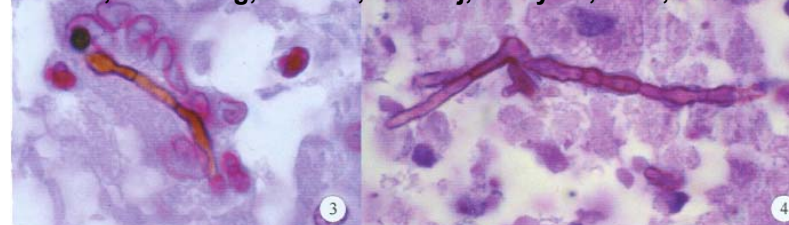
Serflinger, de Hoog, Haase *St Mycol* 1999; 43:5

Μελανόμορφοι ολιγοτροφικοί νευροτρόποι μύκητες:

Βεβαρημένο περιβάλλον, προσβολή αρχαιοτήτων, άρρωστο κτήριο, νόσος στον άνθρωπο

Meis, Wesseling, Kremer, Verweij, *St Mycol*, 1999, 43:143

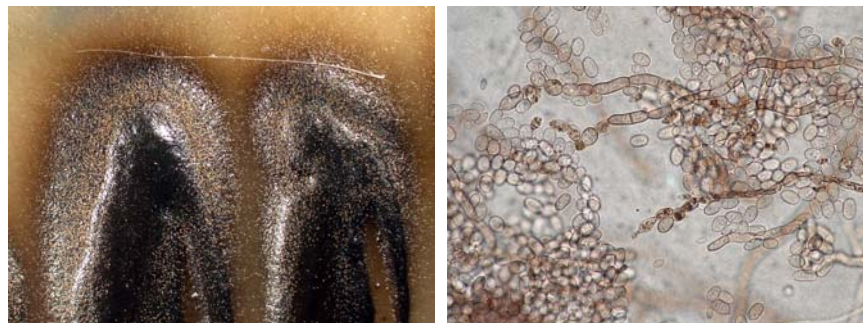
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Ε.Κ.Π.Α
ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

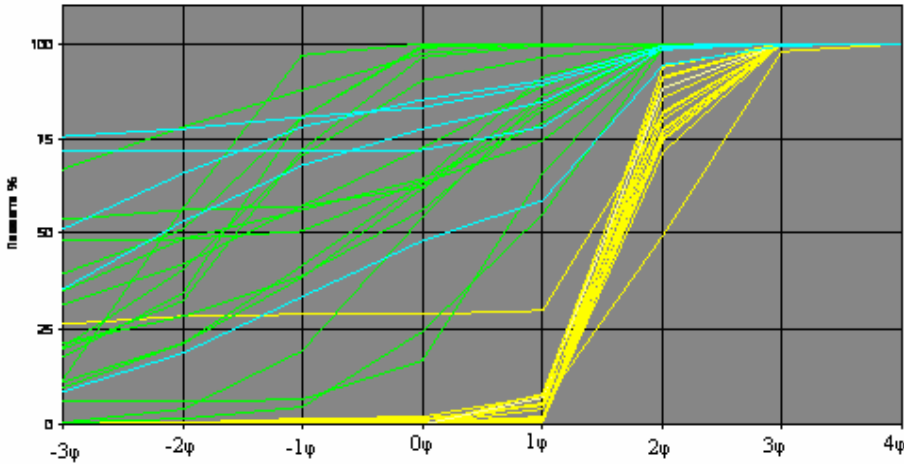
Efstathiou & Velegraki, *Med. Mycol* 2009; 48: 413

Κοκκομετρία ιζημάτων

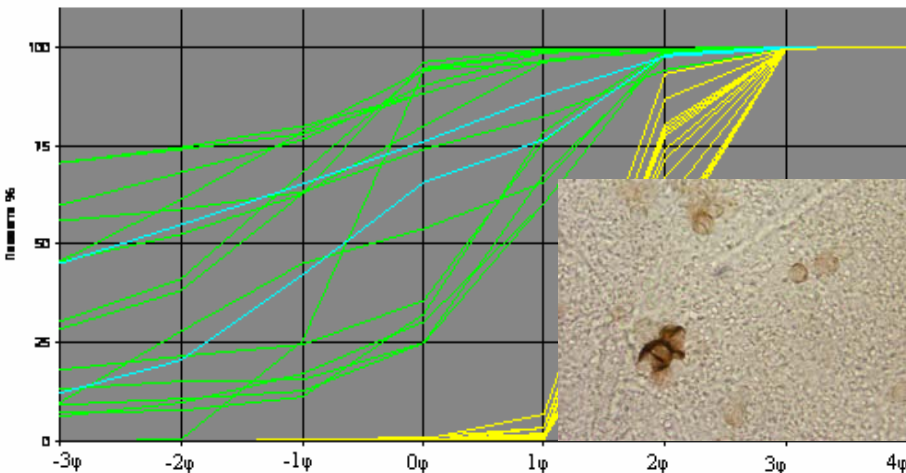
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ
Ζαρκάδας Θ. & Α.Φ. Βελεγράκης, 2006

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΜΠΥΛΕΣ ΧΘΕΡΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

- Ομοιομορφία και πολύ καλή διαβάθμιση των ιζημάτων (άμμου) της υποθαλάσσιας παραλίας

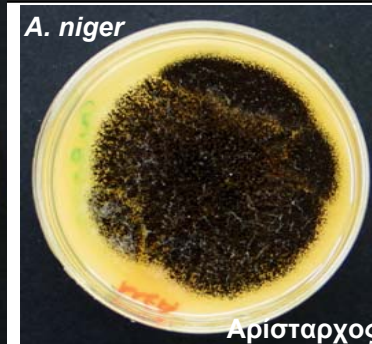
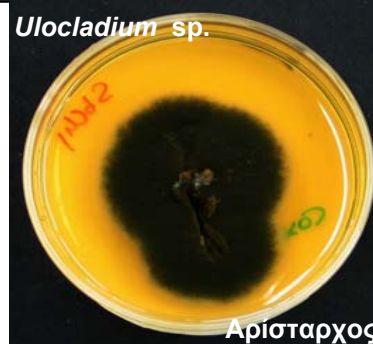
ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΜΠΥΛΕΣ ΘΕΡΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

- Μεγαλύτερα ποσοστά αδρόκοκκου υλικού στα ιζήματα της χερσαίας παραλίας

Κριτήρια αξιολόγησης ποιότητας αέρα κλειστών χώρων (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας - WHO, 1990 & 1999)

Αποτελέσματα δειγματοληψίας εισπνεόμενου αέρα	Αποδεκτά όρια
Παρουσία παθογόνων (π.χ. <i>A. fumigatus</i>) ή μυκοτοξινογόνων μυκήτων (π.χ. <i>Penicillium</i> , <i>Fusarium</i> spp., <i>A. flavus</i>)	Μη αποδεκτά
Παρουσία ενός είδους μύκητα μόνον, εξαιρουμένων των <i>Cladosporium</i> & <i>Alternaria</i>	< 50 cfu/m ³
Πολλαπλά είδη μυκήτων	< 150 cfu/m ³
Πολλαπλά είδη μυκήτων συμπεριλαμβανομένων Ασκομυκήτων, ζυγομυκήτων κλπ (π.χ. <i>Syncephalastrum</i> , <i>Ulocladium</i> , <i>A. parasiticus</i>).	< 500 cfu/m ³

Οι παθογόνοι μύκητες προέρχονται από το περιβάλλον.

Όλοι οι απομονωθέντες μύκητες φυλάσσονται στη Συλλογή της Ιατρικής Σχολής.

Η συλλογή & διατήρησή τους σε κατάλληλες συνθήκες διασφαλίζει την ορθή φαινοτυπική & γονοτυπική μελέτη αυτών.

Συντήρηση τύπου 1

Οι Συλλογές μυκήτων (Τμήμα Βιολογίας & Ιατρική Σχολή) αποτελούν πολύτιμο περιουσιακό στοιχείο του ΕΚΠΑ.

Οι Συλλογές προσφέρουν αναντικατάστατες πληροφορίες στη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Συντήρηση τύπου 2

Προσδιορισμός Παραγωγής Αφλατοξίνης

- Στελέχη *A. flavus* παρήγαγαν in vitro την μυκοτοξίνη αφλατοξίνη σε μέγιστο 447 **ppb**.
- Διεθνή όρια ασφαλείας εισπνεόμενης τοξίνης: 160 **ppb**.
- Υπό Σχετική Υγρασία του χώρου (65% -75%) εισπνέονται με τα αιωρούμενα σωματίδια του αέρα διαμ. $\leq 1 \mu\text{m}$ **160 ppb** τοξίνης.
- Με σωματίδια $\geq 7 \mu\text{m}$ εισπνέονται **6,5 ppb !**

Συμπτωματολογία Μυκοτοξίνωσης

- Κάματος
- Ναυτία
- Πονοκέφαλος
- Αναπνευστική δυσχέρια
(πνευμονική μυκοτοξίνωση)
- Ερεθισμός των οφθαλμών
- Αδυναμία συγκέντρωσης
- Δερματίτις

Βαρύτητα μυκοτοξίνωσης

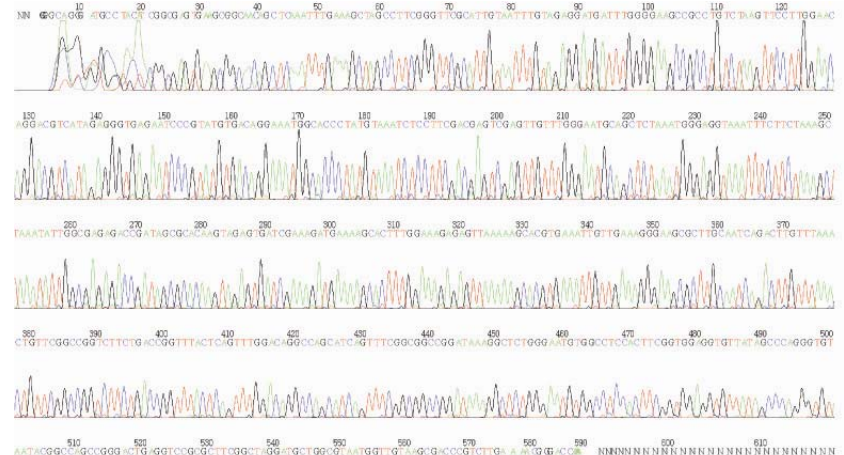
- Τύπος μυκοτοξίνης
- Έκθεση: διάρκεια & δόση.
- Ηλικία
- Γενική κατάσταση ξενιστή (πχ άσθμα)
- Συνεργική δράση με άλλους ατμοσφαιρικούς ρύπους και μυκοτοξίνες
- Προσβολή οργάνων/συστημάτων
- • Ήπαρ, πνεύμονες, νεφροί, και ΚΝΣ,
- ενδοκρινικό, ανοσολογικό

Αντιμετώπιση μόλυνσης Αρίσταρχου

- Καθαρισμός κτηρίου με υποχλωριώδες νάτριο
- Απομάκρυνση των μολυσμένων κινητών χάρτινων και ξύλινων αντικειμένων
- Ρύθμιση υγρασίας και θερμοκρασίας
- Χρήση εμπορικών βαφών τοίχων που περιέχουν αντιμυκητιακές ουσίες.
- Άμεση ηλεκτροδότηση του παρατηρητηρίου
- Οι εργασίες ηλεκτροδότησης από την ΔΕΗ ξεκίνησαν τον Μάιο του 2007

Συμπεράσματα I

- Η ορθή μυκητολογική αξιολόγηση και η ορθή ταυτοποίηση των απομονούμενων μυκήτων απαιτούν διεπιστημονική εθνική και διεθνή συνεργασία.
- Η χρήση μοντέρνων γονιδιωματικών μεθόδων και η καλή γνώση του θέματος είναι απολύτως απαραίτητες προϋποθέσεις για τη διάγνωση, την άμεση ορθολογική αντιμετώπιση και τη λύση αυτού του πρόσφατα αναγνωρισμένου διεθνούς προβλήματος δημόσιας υγείας.

Συμπεράσματα II

- Η ανάπτυξη μυκήτων που σχετίζονται με αυξημένη υγρασία σε ένα κτήριο όπως το παρατηρητήριο «Αρίσταρχος» μπορεί να προκαλέσει:
  - (α) βλάβες της υγείας των εργαζομένων και
  - (β) βλάβες του επιστημονικού εξοπλισμού (φακοί και κάτοπτρα).
- Περίπλοκες πιθανές νομικές συνέπειες (διεκδίκηση αποζημιώσεων για υλικές, ηθικές ή σωματικές βλάβες από πολλαπλούς φορείς).

Διεπιστημονική συνεργασία για τη διαχείριση θεμάτων Δημόσιας Υγείας

Μέλη Δ.Ε.Π

Γ. Αρσένης
Α. Βελεγράκη
Χ. Γούδης

*Επιστημονικό Προσωπικό
Γεν. Χημείου του Κράτους*

Ι. Μαστραντώνη
Δ. Χατζηαντωνίου

Ειδικοί Επιστήμονες Ε.Κ.Π.Α

Μ. Αραμπατζής

*Ειδικοί Επιστήμονες Εθνικού
Αστεροσκοπείου Αθηνών*

Π. Χάντζιος

**Στα πλαίσια του Προγράμματος
Ε.Λ.Κ.Ε: Κ.Α. 70/3/6915:**

*Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences
Centraalbureau voor Schimmelcultures*

G.S de Hoog

*“Global project for the recovery of Black Yeasts
from the environment”*